

**Moje miasto
Cieszyn**

**Moje město
Český Těšín**

Biblioteka Miejska Cieszyn

1001

Městská knihovna Český Těšín

Moje miasto
Przechadzka po Cieszynie

Moje město
Provědu Tě mým městem

Praca zbiorowa Sborníček

Biblioteka Miejska w Cieszynie

2001

**MIĘDZYNARODOWY KONKURS LITERACKO - PLASTYCZNY DLA DZIECI.
EDYCJA IV.**

Organizatorzy dziękują serdecznie Sponsorom

PPKS w Cieszynie

KRAFT-JACOBS-SUCHARD Zakład "OLZA" w Cieszynie

Moje miasto. Przechadzka po Cieszynie. Praca zbiorowa.

Moje město. Provedu Tě mým městem. Sborníček.

Zdjęcia: Krzysztof Matloch

Wydawca: Biblioteka Miejska Cieszyn, 2001

Druk: Oficyna Akant Cieszyn

Nakład: 300 egz.

SVATEK TRI BRATŘI

Otevíráte sborník literárních prací, které zvítězily v letošním 4. ročníku dětské autorské soutěže Moje město Český Těšín - Cieszyn, tentokrát vyhlášené na téma - Provedu Tě mým městem". Soutěž pořádají každoročně Městské knihovny v Českém Těšíně a Cieszynie u příležitosti oslav Svátku tři bratří v obou městech.

Dětská autorská soutěž, které se zúčastnili 43 žáci ze šesti základních škol v Českém Těšíně, je již tradiční v rámci kulturní spolupráce euroregionu Těšínské Slezsko.

Ve sborníku najdete nejlepší práce z obou vyhlášených kategorií. Posuďte sami, jak si vedli naši mladí českotěšínský autoři.

Jana Galášová, ředitelka Městské knihovny v Českém Těšíně

ŚWIĘTO TRZECH BRACI

Do Państwa ręk trafił nietypowy przewodnik po Cieszynie i Czeskim Cieszynie.

Jego rwórcami są laureaci międzynarodowego konkursu literacko-plastycznego organizowanego przez Oddziały dla dzieci Bibliotek Miejskich w ramach cyklu "Moje Miasto-Moje Město".

Młodzi autorzy z obydwu miast zapraszają do miejsc niezwykłych, ukochanych, tajemniczych... Zwracają uwagę na to wszystko, co wartościowe i piękne.

Pora poznać efekt dokonanych odkryć.

Alina Szela-Kajstura, dyrektor Biblioteki Miejskiej w Cieszynie

czerwiec 2001 - červen 2001

Výsledky literární soutěže Moje město Český Těšín - Cieszyn Provedu Tě mým městem

I. kategorie 11 - 13 let

1. místo	Halina Sikora	VI. B	PSP Havlíčkova	
		VII. A	ZŠ Slezská	
2. místo	Zuzana Jirkalová	VII. B	ZŠ Slezská	
3. místo	Jakub Cienciala			Zvláštní cena:
	Darja Hutová Zuzanna			Rusnok Tomáš Matonoha
		VII. A	ZŠ Slezská	
		VI. B	PSP Havlíčkova	

II. kategorie 14 - 15

		VI. B	ZŠ Slovenská	
1. místo	Kateřina Smužová	VIII. B	ZŠ Ostravská	
2. místo	Antonín Smiga	IX. A	ZŠ Slezská	
3. místo	Magdaléna Raszková	VIII. B	ZŠ Ostravská	
	Zvláštní cena:			
	Tomasz Heczko	VIII. A	PSP Havlíčkova	
	Tereza Koziel	VIII. B	PSP Havlíčkova	
	Lenka Hutová	IX. C	ZŠ Pod Zvonek	

Prace nagrodzone w konkursie literackim "Moje miasto - Moje mesto"

Dziękujemy Nauczycielom oraz Wychowawcom grup za przygotowanie dzieci do konkursu.

kategoria do 11 lat

1. miejsce	Ewa Cieślar (lat 8) Natalia	SP Nr 2 w Cieszynie
2. miejsce	Morcinek (lat 10) Jakub	SP Nr 4 w Cieszynie
3. miejsce	Dobroszek (lat 9)	SP w Pogwizdowie

Wyróżnienie:

Agnieszka Rozmus (lat 10)	SP Nr 2 w Cieszynie SP Nr 1 w
Parryk Legierski (lat 8)	Cieszynie SP Nr 1 w Cieszynie
Klaudia Mitrega (lat 8)	SP Nr 2 w Cieszynie Przedszkole
Martyna Cienciata (lat 8)	Nr 13 w Cieszynie
Kacper Morcinek (lat 6)	

kategoria II 13 - 15 lat

1. miejsce	Ewa Homera (lat 13)	Gimnazjum Nr 2 w Cieszynie
2. miejsce	Agnieszka Wawrzyczek (lat 14)	Gimnazjum Nr 2 w Cieszynie
3. miejsce	Mateusz Tessar (lat 13)	Alternatywna SP w Cieszynie

Wyróżnienie:

Natalia Smyrczyk (lat 14)	Gimnazjum Nr 2 w Cieszynie
Sylwia Dobrowolska (lat 13)	Gimnazjum Nr 2 w Cieszynie
Katarzyna Matuszek (lat 13)	Gimnazjum Nr 2 w Cieszynie

•Prace nagrodzone w grupie dzieci "specjalnej troski"

z Ośrodka Rehabilitacyjno-Wychowawczego w Cieszynie

Katarzyna Cinal "Studnia Trzech Braci"

Dorota Kamińska "Rotunda"

Dariusz Krop "Wieża Piastowska"

Michał Parypiński "Rotunda"

Monika Wojaczek"Wieża Piastowska"

Wszystkie prace wykonano pod kierunkiem Wychowawcy.

Ewa Cieślak

Zabytkowy Cieszyn

Cieszyn ma różne zabytki:

Małe i duże wieżyczki

Kościół z lewej i z prawej

Domy stare, ciekawe

Przy rynku stoi ratusz,

Nad nim gołębi wiele,

A w oknach pełno kwiatów

Ludziom coraz weselej.

Na środku stoi fontanna

Co tryska w górę wesoło,

Dzieci bawią się przy niej,

Dorośli drepczą w koło.

Jest w mieście też teatr, rotunda,

Pomnik Mieszka Pierwszego,

Wieża Piastowska, zamek,

To wszystko kryje kolego

Nasz zabytkowy Cieszyn,

Miasto co wszystkich cieszy.

Halina Sikora

Bardzo się cieszę, że mogę oprowadzić Cię po moim mieście.. Musimy się bardzo śpieszyć, bo jedna stronica formatu A4 to stanowczo za mało czasu, by zapoznać Cię choćby tylko z Czeskim Cieszynem, nie mówiąc już o historycznej części -Cieszynie.

Naszą wycieczkę rozpoczniemy od Mostu Przyjaźni, przez który przechodzi się z Polski do Czech. Po naszej lewej stronie znajduje się budynek drukarni zbudowany w latach 1886-1888 z inicjatywy Karola Prochaski. Kawałek dalej stoi odnowiona kamienica, w której mieści się Muzeum. Schodami w pobliżu mostu zejdziemy w prawo do Parku Masaryka. W najbliższym budynku mieszczą się biura Urzędu Finansowego. W czasie okupacji hitlerowskiej znajdowała się tu siedziba gestapo. Jeżeli poszłybyśmy wzdłuż Olzy, zobaczyłybyśmy pomnik ofiar obozu jenieckiego z lat 1941 - 1945. Idąc dalej przez park widzimy kościół katolicki zbudowany w roku 1894 w stylu neogotyckim. Zaprojektował go wiedeński architekt Ludwig Satzky. Widzisz tę rzeźbę za drzewami? To barokowa figura Jana Nepomuckiego z końca XVIII wieku. A tuż obok kościoła - to najstarszy budynek w Cz. Cieszynie - pochodzi z 1816 roku.

Teraz mijamy remizę strażacką, podchodzimy pod tory kolejowe i już jesteśmy na ulicy Karwińskiej. Pójdziemy ul. Grabińską, bo chcę Ci pokazać osiedle gdzie kiedyś mieszkałam. Idziemy pod górę. Po naszej lewej stronie stoją trzy bloki. Ja mieszkałam w środkowym, teraz mieszka tam moja babcia. Jeszcze dalej jest przedszkole, do którego z wielką przyjemnością przez trzy lata uczęszczałam. Za zakrętem, przy ul. Ostrowskiej, widać budynek szpitala a dalej jest teatr, w którym mieści się Scena Czeska i jedyna za granicami Polski profesjonalna Scena Polska. Teatr został zbudowany w roku 1961. W tym samym gmachu mieści się Miejska Biblioteka. Na skwerze za teatrem widzimy pomnik ku czci lotników, którzy zginęli podczas II wojny światowej. Pokażę Ci teraz Kościół ewangelicki na Rozwoju zbudowany w roku 1927. Chodź, pójdziemy w dół ulicą Komenskigo. Spójrz, jak pięknie kwitną pierwsze wiosenne kwiaty w ogrodzie państwa Gojniczków. To zawsze był jeden z najpiękniejszych ogrodów w mieście. A ten okazały gmach po lewej stronie to szkoła rolnicza. Kiedyś mieściła się tu siedziba władz powiatu cieszyńskiego i sąd, a teraz oprócz szkoły ma tu biura Rada Polaków, redakcja Jutrzenki i Ognia, naszych szkolnych pisemek, które bardzo lubię czytać. W lewo za skwerem, *przez* który teraz idziemy, jest poliklinika.. A tu - rarytas przyrodniczy-olbrzymie głazy narzutowe, pozostałość po erze lodowcowej. Niedaleko stąd jest niedawno zadaszone lodowisko. Nasze kroki zmierzają w kierunku supermarketu Billa. Pójdziemy do przejścia pod ulicą Jabłonkowską i torami kolejowymi. Starania Burmistrza Jana Demla przyśpieszyły pod koniec XIX wieku decyzję o budowie kolei koszycko-bogumińskiej. Prace rozpoczęto w roku 1867. Wybudowano dworzec, który został oddany do użytku w roku 1889 i służy po dzień dzisiejszy. Naprzeciw widzimy trochę niestety zaniedbany, ale kiedyś piękny hotel Piast. Powstał on z inicjatywy Polskiego Towarzystwa Oszczędności i Zaliczek. Uroczyste otwarcie nastąpiło 19.12.1931. Projektantem hotelu był Edward David. Jeszcze niedawno w pięknej sali odbywały się bale, koncerty, nasze baliki szkolne, a teraz jest tu wietnamskie centrum handlowe, Szkoda. Pójdziemy teraz w stronę rynku, przejdziemy koło hotelu Dom Śląski (niestety nie zdobyłam o nim żadnych bliższych informacji), koło kina i już jesteśmy na Placu Armii Czechosłowackiej, czyli na rynku. Przed nami jest ratusz z roku 1929 a za plecami mamy domy mieszkalne z lat pięćdziesiątych. Idziemy dalej. Jesteśmy na ulicy Havlíčka. Widzisz tę ciemną kamienicę naprzeciw sklepu zoologicznego? Tu pracuje moja mama. W lokalu na parterze było kiedyś przedszkole, teraz mieści się biblioteka. W zeszłym roku została rozbudowana, wyposażona w komputery i Internet. Bardzo lubię tu chodzić. Z tego miejsca doskonale widać moją szkołę , Polską Szkołę Podstawową w Cz. Cieszynie.

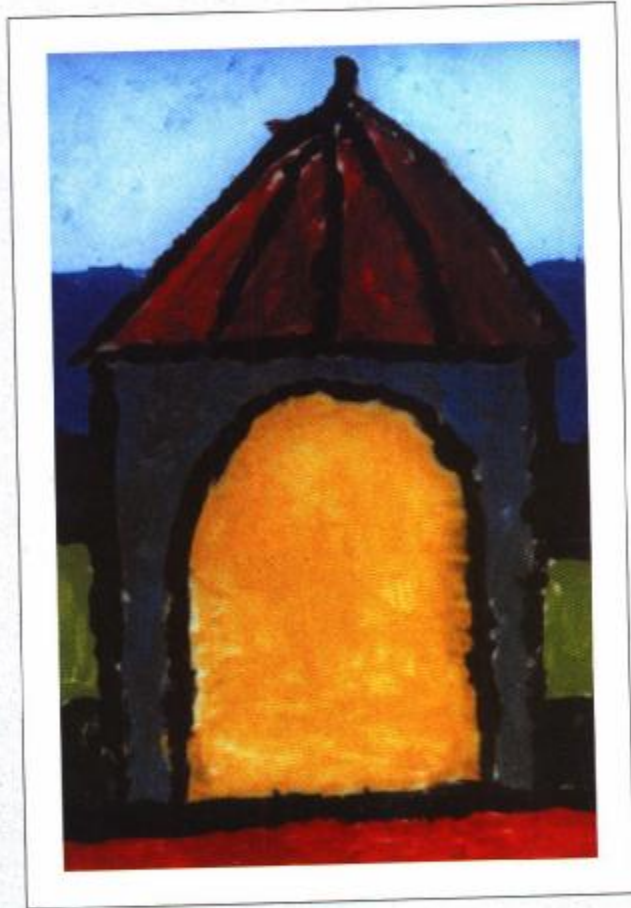
Opracowanie planów szkoły powierzono architektowi E. Davidowi a budowę Eugeniuszowi Fuldzie. Prace budowlane rozpoczęto w listopadzie 1924 a uczniowie już 1 września 1925 mogli rozpocząć regularną naukę. Ale tempo! W roku 1995 obchodziła swoje siedemdziesiąte urodziny i wtedy została przerobiona i zmodernizowana (zresztą nie po raz pierwszy). Do szkoły uczęszcza około 350 uczniów. W tym samym budynku oraz nowo dobudowanym skrzydle mieści się polskie gimnazjum.

Sporo mogłabym Ci jeszcze opowiedzieć o naszej szkole, ale czas nagli. Zbliżamy się do końca strony. Może nasz spacer przeciągnie się trochę ponad ustanowiony limit czasowy, ale to chyba nie taki wielki grzech. Nasze kroki zmierzają teraz na ulicę Dukielską, gdzie pokażę Ci kościół ewangelicko-augsburski Na Niwach, do którego chodzę. Projekt kościoła przygotował architekt E. David, ten który zaprojektował ratusz i szkołę, pamiętasz? Budowę zainicjowaną przez ks. Józefa Bergera ukończono w roku 1932. Teraz pójdziemy odetchnąć do Parku Adama Sikory. Zbieżność naszych nazwisk jest chyba przypadkowa, ale kto wie, może to jakiś mój daleki krewny? W parku jest stawek, boisko, plac zabaw dla dzieci, restauracja i zadaszone podium. Chodź, musimy już wracać. Idziemy wzdłuż Olzy. O! Widzisz ten biały dom naprzeciw boiska piłkarskiego? Tu właśnie mieszkam. Co dwa tygodnie mogłabym oglądać z okna mecz, ale piłka nożna wcale mnie nie interesuje. Teraz przechodzimy starą kasztanową aleją koło kortów tenisowych i za chwilę będziemy przy tak zwanej Strzelnicy. Ten budynek wybudowano w roku 1880. Pierwotnie mieściła się tu Strzelnica Miejska (stąd nazwa), potem przez kilka miesięcy Teatr Śląska Cieszyńskiego, w roku 1949 obiekt przeznaczono na Dom Pioniera, a następnie na Dom Dzieci i Młodzieży a dziś mieści się tu Miejski Ośrodek Kultury. I tak doszliśmy do drugiego mostu łączącego Polskę i Czechy. Jest to Most Wolności. Starsi mieszkańcy miasta nazywają go Mostem Jubileuszowym. A to dlatego, że został on zbudowany w roku 1903 z okazji pięćdziesiątej rocznicy panowania cesarza Franciszka Józefa. Szkoda, że czas przeznaczony na spacer po moim mieście już się skończył, i tak wędrowaliśmy ciut za długo. A tyle jeszcze zostało do zwiedzania. Część miasta na prawym brzegu Olzy, zabytkowy Cieszyn, pokażę Ci następnym razem.

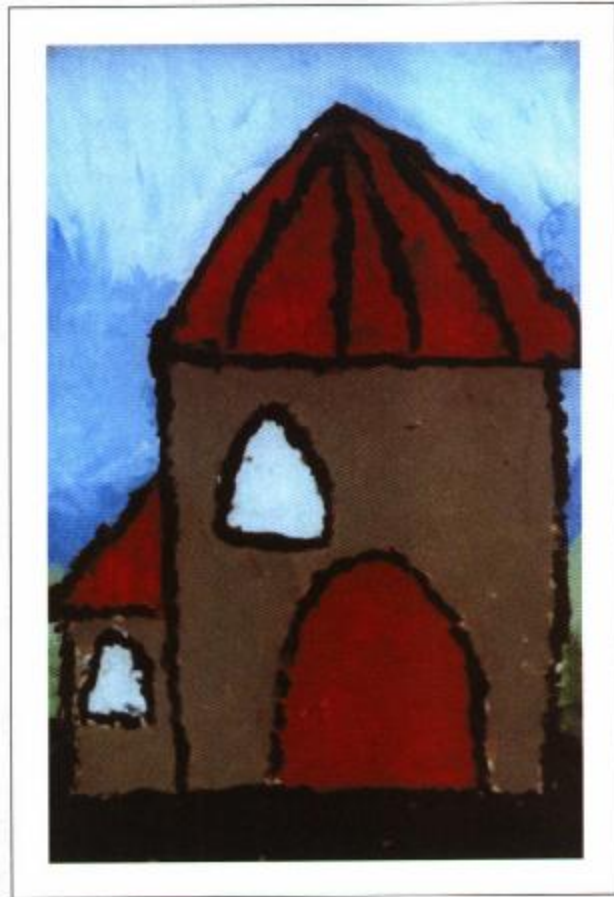
Zuzana Jřirkalov

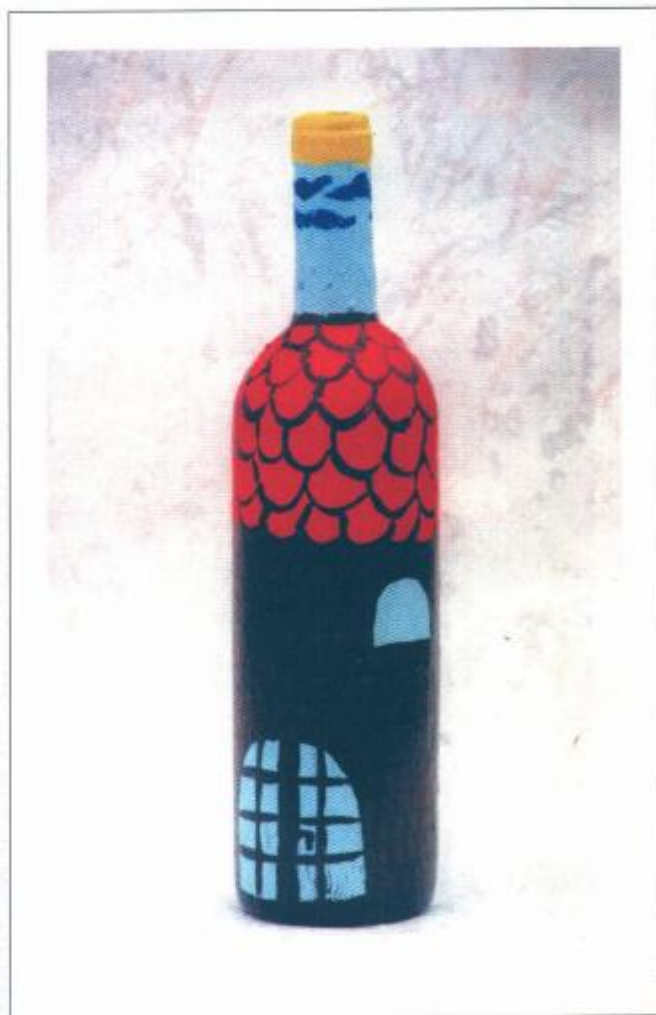
Byla studen podzimní noc, když se hejno labut vracelo na místo, kde pobývalo kadouzimu. Jedná se o msto Lipník nad Bečvou, kde kadoron trv labue velmi studenouzimou. Jednomu zamilovanmu pru labut se ale na to morbidn obvykl msto znovu vracet nechtělo. Jenže o tom, kde se letošní zima bude trávit, rozhodovala tzv. rada nejstarich, tak musel i tento pr na Bečvě zůstat. Moc se jim to nelíbilo, poblíž řeky totiž byla vojensk kasárna a labutm se při pohledu na chladn uniformy mladých vojek svíralo hrdlo. Ppomnlo jim to straideln vypravování starého labufho _praddecka, kter válku zažil. Mladému pru ist a Snhovmu Bílému se na Bečvě vůbec nelíbilo, sebrali se tedy jetv den pletu na Bečvu a letěli _si prohlédnout jin msta poblíž. Krouili voln nad Přiborem, Novm Jiinm, když se ale isty a Snhovy zapovídali více, letěli dl a vpln zapomnlina as. Kdy letěli ještě dl, ztratili i orientaci a zabloudili. Začali kroužit všude mona hledat jejich hejno, kter se už konen také všimlo,že jim chybí manžel Bl a marnplavalo po Bečvě a vyhlzelo je. ista a Snhovy zaim doletěli nad msto Třinec, ale když letěli nad Třineckými Źelezrnmi, Snhovy se nadýchal odpudivého dmu, díky čemuž zkolaboval, zatmlo se mu predoima a to mu způsobilo náraz do komína poblíž. Snhovy padl k zemi. Když za ním ista co nejrychleji doletěla, tak zaplakala. Snhovy měl zaven očička, otevren zobeka pochrouman kridlka. ista ho vzala opatrn na zda a pomalu s ním letěla na nějakou řeku poblíž, kde by mohla Snhovmu umt zobáček a oči od dmu, díky kterému te Snhovy umírá. ista zastavila nad eskm Tinm, kde se usadila na řece jménem Olše. Tam položila umírajícího Snhovho na kámen poblíž Olše. Snhovy čistou naposledy _olbil a potom zavřel očička a spokojen oddechl, vypadal jako by spal. ista moc dobre znala svoji povinnost, kdy j manžel zemře. Musí zůstat navždy namístě, kde zesnul naposledy vydechl a už nikdy nemůže vytvořit s jinou labu pr. ista tedy zůstala sama na Olši. Každou noc pak ista vyletěla ^ nahoru nad Olši a kroužila nad Tinm. Po týdnu vdlapsn, kde co je v Polskm i eskm Tin. Když ji pak našlo konen její hejno labu bílých jako sníh, ista jim s usedavm pláčem vyprávěla, co se stalo. Hejno pak chtělo veer odlet zpět na Bečvu, ale ista je přemluvila, a zůstanou na noc v Tin,že jim msto ukáže. "Podvejte," řekla ista a pstla na vysok budově, "to je kostel," poučovala je. "A tamhleto ještě vy j co?" zeptal se někdo z hejna. "To je Piastovsk v, ta je v Polskm Tin vedle Tinskho zámku a už je hodn, hodně star." Odpověděla ista. Dále je ještě provedla po Tinnskm náměstí, esk i polsk části města, ukázala jim pknzdobenou radnici s velkými hodinami v eskm Tin, v polskm Tin zase moc krásnou starodávnou studnu a vyprávěla jim k ní přibh o třech bratřech, kter tuto studnu postavila díky kterm msto Tin vzniklo. Dále je provedla v letu nad skvělými parky, školami, ajovnmi, ulicemi se starodávnými domy, které pamatují cel stalet lidsk historie. "A všimli jste si toho nádherného nbre kolem řeky Olše?" zeptala se ista, "je ozdobotohoto msta, kterou tvor aleje staletch košatých kaštanů, jež když z jara rozkvetou jakoby se rovm závojem zahalily. Tady me být n nov domov." Okouzlen hejno labu touto krsoun Tina se rozhodlo ho už více neopustit a pltat zde každou zimu, a tak se jim Tin stal domovem. A tak se od těchto as, k radosti malých i velkých obyvatel Tina esk i polsk stimsta, jejich pendhern nbre pyn pvabnm hejnm labu, plujcch po řece Oli.

Mataiia Moreinek

Dzieńdoberek, jestem grucha, cieszyński gołąb. Zapewne mnie znacie z moich głupich kawałów. Najbardziej lubię przesiadywać na parapetach zabytkowych kamienic otaczających rynek. Czasami zlatuję na głowę św. Floriana, który stoi na środku rynku i jest patronem strażaków. Spotykam się z "kumplami" pod arkadami i spędzamy dużo czasu. Kiedy zgłodniejemy lecimy do Studni Trzech Braci, gdzie zawsze leży dużo okruszków, ponieważ wycieczki zwiedzające to zabytkowe miejsce w Cieszynie, zatrzymują się tu by się posilić. Kiedy jestem już najedzony i zbliża się wieczór, lecę do Teatru im. Adama Mickiewicza i tam siedząc na dachu i słuchając pięknych śpiewów aktorów, ucinam sobie krótką drzemkę. O północy wszystkie gołębie z Cieszyna zlatują się na Wieży Piastowskiej, gdzie tańczą do upadłego. Nie myślcie sobie, że gołębie są głupie, ponieważ codziennie rano spotykamy się przy Rotundzie św. Mikołaja i rozpoczynamy naukę. Naszym nauczycielem jest sowa Mądra Głowa. Dlatego musimy pamiętać o Książnicy i Bibliotece Miejskiej, które są dla nas "skarbnicą wiedzy". Spotkania osobiste urządzamy w domu, w którym mieszkam - Kamienicy "Pod Kasztanem", gdzie zasiadamy na tym nieprawdziwym, lecz pięknym drzewie i zgłębiamy wiedzę na temat dziejów miasta i swego cieszyńskiego rodu. Na tym kończy się moja opowieść, nie zapominajcie o cieszyńskich gołębiach.

Jakub Cienciala

Jednou o prázdninách ke mně přijel kamarád z Luze. Protože u nás ještě nikdy nebyl, chtěl popsat naše město. A tak jsem začal vyprávět.

Město Český Těšín vzniklo v roce 1920 rozdělením Těšína na Polský a Český. Je pohraničním městem, kde hranici tvoří řeka Olše. Je poměrně velkým městem asi s 25 tisíci obyvateli.

Český Těšín je důležitou železniční křižovatkou. Vlaky zde jezdí směrem do Polska, na Slovensko, do Čech a jiných států. Je zde i rozvinutá autobusová doprava.

Rozvinutý je také tiskárenský a papírenský průmysl. Těšínské tiskárny vyvázejí své knihy do celého světa. Těšínské papírny vyrábí účetní knihy, školní sešity, psací papíry a jiné výrobky. Na okraji města je velký areál VOP, v němž je spousta dalších firem. Např.: Pneuservis, Koeximpo, tiskárna Finidr a jiné.

Český Těšín je hlavně ale bohatým historickým městem. V centru města je náměstí s velkou opravenou radnicí. Na ulici Hlavní, směrem od hranice z Polska, stojí krásně opravená budova Těšínského muzea. Na ulici Ostravské stojí budova Těšínského divadla, ve které hraje polská i česká scéna. V tomto divadle začínalo mnoho dnešních významných českých herců, jako je např. Vladimír Čech. Herci českotěšínského divadla se svými hrami hodně často hostují i v jiných divadlech, kde mají velké úspěchy. V budově divadla se nachází velká městská knihovna.

Při Městském kulturním středisku působí také pěvecký a taneční soubor Slezan, který sklízí úspěchy v zahraničí.

V centru města se nachází hodně obchodů, supermarketů, bank, pojišťovny a spořitelna.

Město je rozděleno na centrum a v okolí města jsou sídliště jako Svibice, Mojská a nejstarší Hrabinská. K Českému Těšínu patří také přilehlé vesnice, jako jsou Mosty, Horní a Dolní Žukov.

Český Těšín je bohatý také na školství. Kromě mateřských a základních škol jsou zde také školy střední, jako např. Obchodní akademie, Gymnázium a Střední zemědělská škola. Také školy s učebním oborem, jako např. kuchař, číšník nebo ekonom provozu.

Protože Český Těšín je městem pohraničním, žije zde hodně národnostních menšin. Poláci, Slováci a Rómové. Také ve školách základních a středních se vyučuje polský jazyk.

Při výjezdu z Českého Těšína směrem na Ostravu se rozkládá Těšínská přehrada, která však slouží hlavně k rybolovu.

Český Těšín má také velké sportovní vyžití. Fotbalový stadion, krytý zimní stadion, koupaliště a krytý bazén ve Svibici.

Působí zde také fotbalový klub FC Český Těšín.

V našem městě se mi velmi líbí a doufám, že změny, které probíhají ve výstavbě a opravě města, půjdou dále k lepšímu.

Jakub Dobroszek

WĘDRÓWKA PO CIESZYNIE

Cieszynie ukochany
Moją ręką dzisiaj opisywany
Tutaj rzeka Olza wiję się
Dzieląc miasto na części dwie.

Twoje zabytki są urocze
Czasami wzbudzają naszą tęsknotę
Za tym, co dawne i minione
A dla nas tajemnicze i nieodgadnione

Tuż za rzeką Wzgórze Zamkowe
Wiosną zielone, jesienią kolorowe
Tutaj szkoła muzyczna mieści się
Chcesz umieć grać - do niej zapisz się

Studnia Trzech Braci w Cieszynie króluję
Leszko, Bolko i Cieszko nad miastem pieczę sprawuję
Od nich wszystko się zaczęło
Piękne miasto - Cieszyn stało

Florian na rynku bystrym okiem patrzy
Czy aby Dom Narodowy miał dużo słuchaczy
Sekcje, kursy i koła zainteresowań
Wszystko to dla naszych działań

Poniżej teatr pięknym gmachem przykuwa oczy
Swym starodawnym wystrojem nas zauroczy
W nim przedstawienia się odbywają
Na które zawsze chętnych widzów mają

Jest również "Wenecja Cieszyńska"
Po co nam inna - ta włoska
Wprawdzie gondoli nie mamy
Ale chętnie kiedyś na niej popływamy

Restauracyjki i kawiarenki są bardzo liczne
I mają dla ludzi znaczenie magiczne
Spróbuj "napoleonki", "wuzetki" i "orzechowego"
Każdy znajdzie dla siebie coś dobrego

Uliczki Cieszyna są piękne, zadbane
Na wielu klombach kwiaty zasiane
Ich nazwy: Londzina, Michejdy, Stalmacha
To przecież nasi krajanie - nasi bracia

Miasto Cieszyn to bardzo stary gród
Odwiedza go co roku ludzi w bród
Więc przyjeżdżaj do nas turysto
A my pokażemy ci wszystko!

Kateřina Smuřow

Přijel jsi. Konečně! Těřila jsem se. Vřdyt' jsem se tak dlouho neviděli !! Vystupujeř z vlaku, vypadř celkem odpoatě, chceř, abych tě tu po okolí provedla. Jenže kde? A odkud začit? Vřdyt' ty jsi z Prahy! Z krsněho, starobylěho měřta, které je opředeno tajemstvím. Tvě měřto je plně památek, kultury a také moderního děni. Chceř, abych si zahrála na průvodkyni. Dobře, proĉ ne?

A tak se po uložen zavazadel vydáváme z ndrař směrem k radnici. Pozorujeř okolí a dívř se, co tu kolem vřechno je. Komentujeř, jak je to tu jině než v Praze. J s tebou souhlasím. Rychle ale dodvř, že je to tu mnohem lepř (snad kvůli mně?) a že některě věci, které jsi viděl cestou ve výkladech, bys v Praze vůbec nekoupil. Nechávám tě pn tom, ale myslím si svě.

Je třeba koupit nějakě drky pro rodiĉe a sestru, a proto se zastavujeme v obchůdku s drkovm a orientálním zbořm. Matce aromatickou svĉku, otci pravě kubnskě doutníky a sestře vonav polřtřek pln rostlin. Jsi spokojen a tvoje rozhodnutí, že obdarujeř i mne vyřezvanm slonem, přijímám s povděkem.

Přestože nerad nakupujeř, tento obchod se ti líbil a domnvř se, že žensk část vaří rodiny by byla nadřena.

Nákupy měř z krku, a tak v klidu pokračujeme nař obchůzku. Vypravuji ti pověřt o Bolkovi, Měřskovi a Ćěřskovi, kteří pr zalořili měřto Těřn. a ty litujeř, že sis s sebou nevzal pas, abych ti za hranicí mohla ukázat o něco starobylejř část - Cieszyn. Právě docházíme

k radnici, v batohu měř drky a j přemřlm, čím asi obdarovat tvěho dědu. Porovnvř budovy a tvrdř, že ta vaře radnice v Praze je vedle těhle upln barabizna. S chutí se zasměji a za tu chvilĉku tě ztrácím z dohledu: Kde proboha jsi? Uf, uř tě vidím, mluvř právě s Jaromírem Nohavicou. Vracř se a jsi nadřen, že uř měř drek pro dědu -Nohavicv podpis - je to totiř jeho oblíbenec.

Jsi unaven, a tak se zastavíme v cukrárně. Popjme cappuccino a povídáme si. Jak se ti líbí, že jsou tady lidě vřtřn, jak ti ochotně odpoví na sebemenř otázku. Mezitím jsem j vymyslela, kam pjdeme dl. A tak projdeme kolem hudebn školy, o nř vř, že jsem se tam uĉila hrát na keyboard. Odtud se vydáváme kolem Masarykova parku nahoru směrem k sdliřti. Ukazuji ti nař školu a Těřnskě divadlo, které m ĉeskou i polskou scěnu. Vm, že měř rád divadeln představen, a proto ti sděluji, že dnes veĉer tady uvidíme skvěle představen. Onm dílem jsou Starci na chmelu, které jsi chtěl uř dlouho vidět. Jsi nadřen, a tak ani nevnmř mě kamarády, které potkáváme, a já ti je představuji.

Kdyř se blz třetí odpolední hodina, jedeme měřtskou hromadnou dopravou dom, abychom se mohli připravt do divadla.

Dva dny tvěho pobytu rychle uběhly. Kdyř odjzdř, jsi naplněn novými zážitky a Ćeskm Těřnem. Vř urĉitě, že zase brzy přijedeř, tentokrát to nebude jen na dva dny. Jsem ráda, že se ti prohlídka měřta i vřechno ostatn líbilo. Nastupujeř do vlaku, mvm jako řilen a je mi lto, že uř odjzdř. Ale co, vřdyt' zase přijedeř.

Ewa Kamera

ZAMKOWE WZGÓRZE W CIESZYNIE

Włosi krzywą wieżę mają.

Paryż z wieży Eiffla słynie.

Szkoda, że nie wszyscy znają

Wieżę Piastowską w Cieszynie.

Przed wiekami zbudowana,

Góruje nad częścią miasta.

Kilka razy odnawiana

Ma wykute herby Piasta.

Wokół piękne kwiaty, drzewa.

Dawniej był też zamek stary.

Dzisiaj - echo o nim śpiewa.

Czy to dziwy? Czy to czary?

A Rotunda - pozostała.

Stoi skromnie w cieniu wieży.

Ma już tysiąc lat bez mała,

Więc podziwiać ją należy.

Gdybyście tu kiedyś przyszli

Sami albo z wycieczkami,

Niechaj każdy z Was pomyśli,

Jak tu było przed wiekami.

Jakie były tamte czasy?

Chwile klęski czy Wiktorii?

Kto na taką wiedzę łąsy –

Niechaj sięgnie do historii.

Antonín Smiga

Obhlídku zajímavých a historických míst, které je záhodno v našem starobylém historickém městě vidět - shlédnout, zahájíme poněkud netypicky; trochu si totiž rozproudíme krev v žilách, aby nám neztvrdly kosti, podíváme se na město a jeho široké okolí hezky zvysoka - nadhledu, a sice z piastovské věže, jež se nachází v polské části města Těšína; ta námaha stojí za to. Vraťme se pak do naší části města, a pro zklidnění námahy po výstupu a sestupu ze zámecké věže, projdeme se v klidu - polostínu starých vzrostlých stromů historických Masarykových sadů, kde se nám zase na pomníku objevila replika původní sochy rytíře. Nedaleko odtud - u hraniční řeky - je významná těšínská tiskárna - kdysi dávno Prochaskova. Knihy ze zdejší produkce prosluly po celé Evropě jak svou obsahovou úrovní, tak skvělým zpracováním špičkové - nejlepší úrovně; a dá se říci, že město Těšín pokračuje ve své tiskařské tradici. Velmi známá je druhá historická tiskárna, tzv. "Kutzerova," je v provozu i dnes a vyrábí převážně sešity. Těch tiskáren je nyní ve městě mnohem víc. Máme tu také těšínské muzeum, vynikající svými sbírkami, ale to je v současné době v rekonstrukci. Pěknou architektonickou stavbou je výrazná městská radnice, postavená ve třicátých letech XX. století, a také řada kostelů. Máme zde hudební školu Pavla Kalety-třineckého hudebního skladatele, vlastní divadlo na Ostravské ulici s astronomickou rozhlednou. U hraničního přechodu je známé svými pestrými a hodnotnými kulturními akcemi - Městské kulturní středisko v historické budově zvané "Střelnice." Projdete-li se kolem řeky Olše ve stínu krásných starých vzrostlých kaštanů, dojdete k tenisovým kurům, které tu jsou již desítky let a kousek dál přijdeme k pěknému a kvalitnímu fotbalovému hřišti; a jsme-li už u sportu, zajdeme se podívat k tak zvanému "Modrému pavilónku" u bývalé historické těšínské mlékárny - máme zde nyní už zastřešené zimní kluziště a nyní se tu staví i další sportovní haly. Nedaleko odtud máme historické vlakové nádraží. Jeho budovy jsou původní a kdysi dávno tudy jezdila i těšínská tramvaj. A chceme-li zajít do pěkného přírodního zákoutí, vydáme se k těšínské přehradě. Je tu opravdu pěkně. Sice v průběhu pohnutých let XX. století - dvě světové války a doba po nich - měly za následek, že mnoho historicky cenných a zajímavých památek definitivně zmizelo. Např. Masarykova socha, socha Jiřího Třanovského, prastarý zájezdní hostinec zvaný "Osmek," Knížecí zámeček na Brandýse a další památky, které už nikdy nevidíme, ale i tak je toho u nás v Těšíně ještě stále hodně pozoruhodného k vidění. Po této dlouhé, namáhavé, ale krásné prohlídce našeho historického města Těšína přijde vhod malé občerstvení. To si můžeme dopřát v některé z mnoha kavárniček nebo hospůdek, kterých je tady v Těšíně přehršel. Já ale spíše doporučuji restauraci "Hotelu Piast," anebo restauraci "Hotelu Slezský dům," který je po právě ukončené rekonstrukci velice krásný a útulný. Na takovýto celodenní zážitek budou hosté ještě dlouhou dobu vzpomínat. /16

ZAK~YKI CIESZYNA

Wybierzmy s~q na spacer po Cieszynie,
By podziwiaé ego zakqtki.
Zobaczmy to, z czego Geszyn s~ynie
I jakie zostawi~ pamiqtki...

Nod m~astem góruje Zamkowe Wzgórze,
Podziwiam te stare, zabytkawe mury,
Gdzieniegdzie pnq si~ dzikie râ±e,
A ja patrz wy~e~, do gory.
Wok&f mnie tor5czq i~c~e,
Unosq siQ smutno, powoli,
Ziemia b~yszczyc z~oci~cie,
Wiatr zrywa ostatni Il~ topoli...
A ma~a wiew~órka
N~e potrzebowafa ni sekundy,
By czmychnqé z zielanego pogOrka
No drzewo, stamtqd no doch miko~ojowej Rotundy.
Piastowsko Wie2a, zamku ru~ny,
Park pefen obronnych imirkOw
Sq to pomiqtki downej krainy
Pe~nej rzek, gOr pagOrkOw.
N~eopodoI OLza szum wydobywa,
Szum wady objia si~ a uszy.
Wiele opowieki ono w sob~e skrywa,
Wieju si~ nimi wzrusza~o I jeszcze wzruszy.
Odwied~my jeszcze cieszy~skq Wenecj~
I cho~ nie ma tam pi~knej gondof I,
Zanurzmy sic w zadumc, refleksjc,
Bc 4' cie torn pfynie powoli.
Ze szczytu Ratusza nic nie zoslania widoku,
Zaraz rzlegnq siq d~wiçki cudne.
Mo~na by tak s~uchoé do zmroku,
Lecz hejnof gra ~¹C tytko w po~udnie.
A cieszyr~skie uliczki, jakby no kor'icu ~wiata,
Kryjq w swoich zakqtkach kafejki, kaplice,
Tam wiatr tylko bruk orniotc.
KtO± zrozumie piqknq ich toiemnicc?
W kazdym ko~ciele w Cieszynie
Bijq stare, pickne dzwony,
Boska melodic z nich p~ynie
Tam, gdzie wzbija~q siq golqbie i wrany,
iest jeszcze Florian, Studnia Trzech Brad,
Do ktOrej grosik kto~ rzuct.
Kto nie byi¹ w Cieszynie, wiele trod,
Kto byf, z pewno~diq tu wrOci.

Agnieszka Wawrzyczek

/17

Magdaléna Raszkeová

Narodila jsem se v Havířově, ve městě, o kterém se říká, že je nejmladším městem v naší republice. Chodila jsem tam na jazykovou školu a když se nám podařilo dostavět dům, přestěhovali jsme se do nedalekých Beskyd. Moji rodiče se rozhodli, že budu ve studiu jazyků pokračovat a přihlásili mne na školu s rozšířenou výukou cizích jazyků v Českém Těšíně.

Když nad tím teď přemýšlím, hned se mi toto město zdálo něčím odlišné od Havířova nebo i jiných okolních měst našeho regionu. Snad je to tím, že Český Těšín má na rozdíl od Havířova zcela jinou minulost. Bylo to sídelní město těšínského knížectví, byly tady důležité úřady, soudy, školy nebo muzeum. To jsem se sice dozvěděla teprve nedávno, ale možná je to právě to, čím je Český Těšín jiný. Má svou historii, důstojnost a zkušenosti. Již čtyři roky jezdím každý den do školy vlakem a trať Hnojník - Český Těšín znám nazpaměť. Doopravdy nevím, co mne tak do Těšína táhne. Možná to jsou kamarádi a kamarádky, které jsem tam získala.

Myslím, že se v tomto městě už docela slušně vyznám. Přemýšlela jsem, co bych tady ukázala kamarádce z Prahy. Aby si nemyslela, že Český Těšín je jen spousta lidí, kteří tahají velké nákupní tašky z Polska, kam je to jen pár stovek metrů. Vzala bych ji nejdříve na náměstí, ukázala bych jí radnici a určitě bychom prošli spoustu malých obchůdků, kterých je kolem náměstí opravdu dost. Taky bychom se mohli zastavit na něco dobrého, třeba do některé z pizzerií, které jsou poměrně nové nebo jen na čaj do známé čajovny. Kdybychom měli více času, navštívili bychom Muzeum Těšínská, ve kterém bývají zajímavé výstavy.

Určitě bychom se podívali, jestli večer nehraje Těšínské divadlo, které je v širokém okolí poměrně známé a originální svou česko-polskou scénou. Ještě lepší by bylo, pokud bych kamarádku pozvala v době konání festivalu Divadlo na hranici. To by se jí jistě líbilo. A řekla bych jí, ať přijede vlakem, protože s tím nebude mít žádný problém. Známy písničkář Jaromír Nohavica totiž zpívá, že z Českého Těšína odjíždějí vlaky každých 15 minut. Má pravdu a navíc - já o tom už také ledacos vím.

Mateusz Yessar

Motto

Moje Miasto
Gwar tudzi, szum our, ~miech dzieci .
To moje mtofo.
Uliczny gro(ek, wityrly sklepowe
To moje mjoSto.
Pi-kne kwioy, szum Olzy, go4~b~e no rymlu .
To moje mioslo.
Koforowe komieniczld, strorne ulzki
To moje mias-a.
Wie±o Piostowska, Rotunda, ZamekTo
moje miasto.
Pamiq~ o bractach z dawnej eget9dy-
To mo(e miosfa.
Miejsce no *zlemt* sercu bliskie .
To moje miasto.
Cieszyn ~o~cinny i taki pickny
TO MOJE MIASTOI

Jest edna miejsce w Cieszynie szczególnie ml biiskie. Mówi~ a maiym ko~ció&u pod wezwaniem ~w. Jerzego, w którym jestem ektorem.

Historic tej budowii jest ~ci~ie zwiqzana z pierwszym cieszyrskim szpitalem. Pocztkowo stoic przy nim kapiica p.w. ~w. Krzy~a, potem ko~cióI gotycki z czasów Kazimierza I, który w godle mid złotego aria bez korony no niebieskim tie (znak ten widnieje no sklepieniu prezbiterium do dzi~). Ko~cióI by! zbudowany poza murami miosta, no Frysztockim przedmie~ciu. Szpitoi spfonqf w 1882 r. Sze~ lot p6~niej zbudowano parterowy budynek, w którym mieszka~ opiekun parafii. Pa reformacji reiikwie ~w. Jerzego zostafa przeniesione z bocznego do gfównego oftarzo i zmieniono wezwanie no ~w. Jerzego. Cmentarz, który otaczai budynek I no którym spoczywajq wikariusze generalni:

ks. Bp. Franciszek ~niegol~ i ks. infuiot Karol Fidyriski, zostal zamkni~ty w 1948 r. W ko~cieie by!y odprowiane tyiko nieliczne nabo~efstwo, dopiero ad 1961r, zacz~to reguiornie *odprawia~msze ~w. niedzieine*.

Pierwszym rektorem I organizatorem parafii w iatach 1968-73 by! ks. Aiojzy Binda. Jego nast~pcq w iotach 1973 .83 zosta~ ks. Antoni Pohl, za~ obecnym proboszczem jest ks. Stefan Sputek.

W 1968 roku powstolo pierwszo stocja duszposfersko, której rektorem by! ks. Binda. Wtedy to przystqpio do odnowien~o budynku, dostosowu~qc go do wymogów II Soboru Wotykańskiego. Remont kapitalny wiezy zostof przeprowadzony w 1990 r. Zostafa one wtedy pokryta blochq. Cole pokrycie dachowe zmieniono w iotach 1996- 97. Przy ~cionie bocznej ad strony Bobrówki znajduje si~ figure ~w. Jane Nepomuceno. Podobizny tego ~wi~tego stawia siq bowiem w pobl~u rzek i mostów. Robi siq tok dlatego, ie ~w. Jan zginql strqcony z mostu ~w. Koroia w Pradze, do rzeki We~tawy.

Z tyiu, za koiciolem, mie~ci sic grate Matki Boskiej Lourdskiej z 1988 r. Zostala one wybudowana die uczczenia 2000 rocznicy narodzin Maryji. Cd 1999 r. kokiól jest nocq oiwietlony.

Die uczczenia roku 2000 .ju~ileuszowego zostoly ufundowane trzy nowe dzwony: "Jezu ufom Table", "sw. Meichior Grodziecki" I "sw. Jerzy".

W kościółku jest piękny witraż. Nad ołtarzem widnieje postać św. Jerzego, po lewej stronie znajduje się św. Meksykanin Grodziecki (jest on jedynym świętym pochodzącym z Cieszyna), zaś po prawej św. Józef Sorkonder. W górze, po jednej stronie, możemy zobaczyć piękny wizerunek Jezusa Dobrego Pasterza, a po drugiej św. Maksymilian Kolbe.

To wspaniałe miejsce (jest kościół św. Jerzego w Cieszynie). Budynek ten ma dla naszej rodziny wielką wartość emocjonalną. Mama Iona przystąpiła w nim do sakramentów Komunii Świętej i Bierzmowania, a później wzięli ślub. Mój brat i ja zostaliśmy tam ochrzczeni, a ja przyjąłem I Komunię Świętą. Nie wszyscy mogą się ze mną zgodzić, ale uważam, że to najpiękniejsze miejsce w całym mieście, a już na pewno najbliższe mojemu sercu.

ISBN 83-015660-0-5